

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belsőldi hírek

1968 november 16.

bb 1. tizedik verseskötete kiadására készül falu tamás

b vtd-fm-qö szb ká

1968 november 16.

ezekben a napokban a szokásosnál gyakoribb a vendéggjárás falu tamás költő ócsai házában. tiszteelői, barátai keresik fel a költőt, hogy 87. születésnapja alkalmából köszöntsék. a századforduló rangos irodalmi hetilapja, a hét főmunkatársa, az egykori kisfaludy és a petőfi társaság tagja még ma is rendszeresen alkot. több mint negyven éve lakik ócsán, amelynek békés csendjében számos verse született. kilenc regénye és ugyanennyi verseskötete után most legújabb költeményei kiadására készül. közülük mutatónak nemrég jelent meg az ország-világban az „ősz,, három versét pedig a „látóhatár,, közölte.

a költő plihenésként szívesen tölti idejét pályatársai kéziratos-gyűjteményének rendezésével. a féltve őrzött paksaméta nagy értékeket rejteget. többek között ady endre „az élet pirkadatán,, című versének kéziratát, jókai mór „szegény gazdagok,, című regényének kézzel írt első oldalait, mikszáth kálmán, székely bertalan, fadrusz jános, szabolicska mihály, rippl rónai józsef, babits mihály írásait, kiss józsef, prielle kornélia, csiky gergely, kosztolányi dezső, szép ernő, gellért oszkár hozzá intézett sorait. gyűjteményében van krúdy gyulának egy névjegye is, amelyen az író 250 pengő előleget kért kiadójától, - a közéletű gyula napra, a gyűjteményt nemrég megtekintették a petőfi irodalmi múzeum munkatársai, s akkor falu tamás úgy határozott, hogy a múzeumra hagyományozza az értékes írásos emlékeket. /mti/

.-

-1-

bb 3. mit „jegyzett fel„ a balaton

a-vid-cs/tné szb ká

1968 november 16.

a vizgazdálkodási tudományos kutatóintézet balatonban elhelyezett műszerháza és regisztráló műszerei vezetik a tó „naplóját„. a fontos műszerek érdekes adatokat szolgáltatnak a víztömeg mozgásáról, a szelek irányáról, a lehullott csapadékról, a párolgásról, valamint a víztömeg kilengéséről. az adatok szerint a tihanyi szorosban a tó vize csaknem a folyamok sebességével áramlik. az egész tó vízének „lengése„ feltűnően nagy. a magyar tenger vize időnkint 24 órás lengési ciklusokat mutat, s emiatt egyes térségekben ez évben is gyakran félméteres vízint-különbségek alakultak ki. a műszerek arra is fényt derítettek, hogy a legmagasabb hullámok felső szintje elérheti a 180 centimétert. a tó leghullámosabb területe a szilvási öböl. az hullámozás balafonlatla és balatonszékes között erős parteróziót okoz, a műszerek adatait felhasználják majd az erózió elleni védekezésben, továbbá a feltöltődés okainak kiderítésére, de figyelembe veszik a partmenti területek kiképzésénél, valamint az építkezéseknél is. /mti/

bb 4. erzsébet napi előzetes - vasárnap ügyeletet tartó fővárosi szesz virágért üzlete

1 kf/kf szb 1e

a fővárosi kertészeti vállalat megfelelően készült fel a közölgő erzsébet-napi forgalomra, s a kedvezőtlen időjárás ellenére virágözönnel várja azokat, akik köszöntik a népszerű név viselőt. a fővárosban valamennyi virágért-üzlet ügyeletet tart vasárnap, s egyebek között 25 000 cserép virágzó cikláment, 10 000 cserép begóniát, 20 000 szál krizantémot és 30 000 szál rózsát kínál. a vállalat megfelelően időszította termelői lapeln a szegfű-, érést, s 30 000 szál kerül a keresett virágból az üzletekbe, a rózsánál olcsóbb áron.

vasárnap egyébként nyitva tart a virágelosztó is, amely szükség esetén 6-8 tehergépkocsival szállítja az üzletekbe az illatos utánpótlást. /mti/

-2-

bb 2. sportszolgálat a postai tudakozóban

1 kf/kf szb 1e

1968 november 16.

a posta az olimpiai tudakozó számán, a 17-18-19-en sportszolgálatot rendszeresített. naponta 17 órától másnap reggelig, a legfrissebb sporteredményekről kaphatnak felvilágosítást az érdeklődők. a szolgálat a hazai és a nemzetközi eredményeket az mti-től kapja.

a sport tudakozó szolgálat szombat délután 14 órától hétfőn reggelig folyamatosan működik, s a labdarugó mérkőzések eredményein, legfontosabb mozzanatain kívül az egyéb sportágak eredményeiről is tájékoztatja a hívókat. /mti/

bb 5. kecskeméti kutató feltételezése attila hun király táborának helyéről

b vid-fm/gg szb ká

1968 november 16.

az ősi magyar helységnevek eredetének megfejtésével, tudományos magyarázatával foglalkozó török sándor kecskeméti etimológus figyelemreméltó következtetésre jutott attila hun király táborhelyét illetően. mint ismeretes, eddig szeged vidékén, a tiszamaros-szögben képzeltek el a hun király táborát. a kecskeméti kutató priscos rethor 448-ból ránkmaradt utleírása alapján vonta kétségbe e feltételezés realitását. az említett utleírás szerint ugyanis a hunok - miután átjutottak a tiszán-északra vonultak, s még több kisebb folyón keltek át. a kutató azonosítása szerint ezek a folyók a tápió, a zagyva és az eger patak lehettek, a tábor pedig a mai sajó-szögben üthették fel. említtett szél, hogy árpád honfoglaló magyarjainak első letelepedési helyét is itt jelölik meg a korabeli szerzők, továbbá, hogy attila döntő vereségét a „nato„ folyó mentén szenvedte el. ez a folyónév - amelyet a mai napig nem tudtak meghatározni - csakugy mint a sajó - „sófollyót„ jelent egyes finn-ugor, s némely őtörök nyelvjárás szerint. a sajó állítólagos „nato„ neve mellett szól az a tény, hogy jelenleg is két helységnevőrzi emléket a vidéken: natófalva és nato. /mti/

-3-

bb 6. háromszáz vagon burgonyát szállított házhoz budapesten a zöldséget

i kf/kf-ju is la

1968. november 16.

befejeződött és kedvező eredménnyel zárult a budapesti zöldség gyümölcsértékesítő szövetkezeti vállalat, a zöldséget, téli burgonya- és vöröshagyma - akciója. egy hónap alatt körülbelül 25 000-30 000 család rendelte meg ezekből a cikkek közül előre a téli-revalót, a zöldséget mintegy 300 vagon burgonyát és 20 vagon vöröshagymát szállított házhoz díjmentesen, s ezzel a tavalyinál mintegy 30 százalékkal nagyobb forgalmat bonyolított le. a megrendelők többsége gyömbérburgonyát vásárolt, s a tapasztalatok alapján elégedett volt a szép, száraz, igazi téli árúval.

jól lehet a központilag szervezett hozzá szállítási akció befejeződött, a nagyobb forgalmu zöldséget üzletek környékükön továbbra is vállalják a nagyobb mennyiségben vásárolt burgonya házhoz szállítását. /mti/

bb 7. kártevő lett a világ legkisebb lepkéje

a vid-os/tné-ju ká la

1968. november 16.

mini-kártevő pusztít a baranyai gyümölcsösökben: az úgynevezett törpe aknázómolyl. nevét onnan kapta, hogy parányi „aknákat”, furcsa falevelekben, szakértők szerint ez a világ legkisebb lepkéje: törzshossza egy milliméter sincs. a hernyója egész életében mindössze másfél-két centiméter utat tesz meg, miközben elrágja a levél puha szövetét. csak néhány héttig él. régebben szerencsés fogásnak számított a gyűjtők körében, ha sikerült találni egy-két példányt, 1966 óta azonban veszélyes gyorsasággal szaporodik és terjed. dr. szalai lászló pécsi biológus, aki évek óta tanulmányozza az aknázómolyl természetét, kutatja a védekezés módszereit, kijelentette, hogy az egyébként „ártatlan”, aknázómolyl a kártevő években már mint a mezőgazdaság egyik veszélyes kártevőjével kell számolnunk. a baranyai gyümölcsösökben az őszi falmérséklet szerint levetenként átlag 16 miniaknát fertőz az aknázómolyl száma. egyik évről a másikra megháromszorozódott az aknázómolyl száma 1967-ben az erős fertőzés várható a gyümölcsösökben, főleg az almáskertekben, a körte- és szilvafákon. a molynágtá levelek elszáradnak és lehullanak, s a lombját veszített fa nem tudja normálisan beérlelni a termését. védekezésül a biológus többszöri gondos permetezést ajánl. /mti/

..-
-4-

bb 8. olimpiikonok az egyetemi színpadon

k fe/gk-ju sr la

1968. november 16.

az egyetemi színpad aktuális műsorában hétfőn este mexikói olimpiai bajnokaink közül többen élménybeszámolót tartanak. /mti/

..-

bb 9. zenés üdvözlét jerevánból

i ms/gk-ju sr la

1968. november 16.

cimmet zenei est sorozatban mutatják be az örményországi magyar kulturális napokon részt vett művészeink nagyszerű műsoraikat a magyar-szovjet barátság házában. a első alkalommal, november 25-én magyarnóta-est lesz, amelyen elék éva és varga andrás operánes kes lép fel kozák gábor józsef népi zenekarának kíséretével. /mti/

..-

bb 10. műszaki diák-klub csepelen

i hi/hi-ju sr la

1968. november 16.

a radnóti miklós művelődési ház a csepeli-csillagtelepi ipari szakközépiskolával közösen műszaki diák klubot alakított. az újszerű intézmény célja, hogy otthont adjon a szerszámgepiparban tanuló vagy dolgozó olyan fiataloknak, akik magasabb műszaki ismereteket akarnak szerezni szakmájukban. a klub filmvetítéssel és szakmai beszélgetésekkel lehetőséget ad tagjainak, hogy jobban megismerjék a szakmájukba vágó tudnivalókat, a műveléssel elvégzéséhez szükséges berendezéseket, a munkagépek szerkezetét, működését, kezelését. üzemátogatásokkal, kiállítások megtekintésével elősegíti a fiatalok tájékozódását az ipar különböző ágazataiban. a klub otthont nyújt a szórakozni vágyó ifjúságnak is. kéthavonként egyszer zenés, táncos, szórakoztató műsort szervez, félévénként egyözer pedig vételekedőt ír ki, amelynek győzteseivel jutalomban részesülnek. /mti/

x-.-

le

-5-

bb 11. apollinaire emlékest az egyetemi színpadon

1968. november 16.

1 fe/j-ju ser la

Ötven évvel ezelőtt hunyt el a modern francia költészet egyik kiemelkedő alakja, Guillaume Apollinaire. Halála 50. évfordulója alkalmából az Eötvös Loránd Tudományegyetem francia tanszéke és az egyetemi színpad vasárnap Apollinaire-emlékest rendez az egyetemi színpadon. Bevezetőt mond Vas István Kossuth-díjas költő. A műsoron a költő versei hangzanak el eredeti és magyar fordításban, esszék, levelek, emlékezések és megzenésített versek tartják a programot. A francia szakos egyetemi hallgatókon kívül neves fővárosi művészi is dobogóra lépnek. /mti?

de

-6-

bb. 12. a kmp és a tanácsköztársaság évfordulója a rádióban és a televízióban

1968. november 16.

1 ot/uk/sr/gy/la

A kmp és a tanácsköztársaság 50. évfordulójára különös gondtal készültek a magyar rádió- és televízió műsorszerkesztőségeiben, hogy méltó módon emlékezzenek meg történelmünk kiemelkedő eseményeiről. A rádió művészeti főosztályai és ifjúsági osztálya jelentős helyet szentel az elkövetkező hónapok műsortervében a tanácsköztársaság ideje alatt született tudományos és kulturális vívmányoknak. Különböző irodalmi és zenei műveket rendeznek meg és dolgoztatnak fel részben ismert, részben újonnan feltárt anyagokból. Rendszeresen beszámolnak az évfordulókhoz kapcsolódó eseményekről, ünnepekről.

Már megkezdett és most készülő dokumentum-műsorokkal emlékeznek meg a szocialista eszme magyar uttörőiről; majd „magyarország: népköztársaság”, címmel sorra veszik a köztársasági törekvéseket hazánk történetében. November 24-én a „születésnap” köszöntő, -ben visszaemlékezésekkel, irodalmi részletekkel, zenei betétekkel színezett egyórás műsort sugároznak a magyar kommunisták 50 éves pártjáról. December elején a vörös újság cikkeiből adnak montázs-szerű összeállítást portré-műsört készítenek Szamuel Tiborról, megemlékeznek Károlyi Mihály 1818-19-es tevékenységéről. Március 21-én ünnepi műsorral köszöntik a tanácsköztársaság kikiáltásának félévszázados jubileumát. A továbbiakban érdekes dokumentum-műsorokat adnak az első hazai munkáshatalom időszakáról, társadalmi, gazdasági és kulturális vívmányairól, külpolitikájáról és a sorozat szeptember végén zárul az „emléke ott él a szívekben”, című adással.

A fiatalok rádiója is több sikeres dokumentumműsorát ismétli meg és újabakkal is jelentkezik az évfordulók alkalmából, így például a „hősök unokái”, című sorozat négy adásával. Ezeket olyan városokban veszik hangszalagra, amelyek a tanácsköztársaság alatt jelentős szerepet játszottak.

1 ot/uk/sr/gy/la

8.05/gy

- 7 -

1 ot/uk/sr/gy/la
8.05/gy

terve vették a forradalmi ifjúsági napok eseményeit, továbbá az „Igy írunk mi, irodalmi pályázat újabb adásait, a Kisz központi bizottságával közösen megrendelik a fiatal művészek találkozója című vetélkedőt, amelynek körképpel adását áprilisban kezdik és a nyár végén fejezik be. hangjátékokat sugároznak a gyermekeknek és a fiataloknak, olyan művészek, írók alkotásait, akiknek személyes emlényeik vannak 1919-ből.

az irodalmi műsorok sorában havonta rendszeresen jelentkezik „a történelem tanuló” című visszaemlékezés-sorozat, írók, költők élménybeszámolóival, s ugyancsak az idős műsorra tűznek forradalmi verseket, továbbá magyarság- és hazaszeretők novelláit, regényrészleteit a korszak irodalmáról neves előadóművészek tolmácsolásában. a földindulás című sorozatban az egykoru irodalmi publicisztikát ismertetik. a rádiószínház is több bemutatóra készül, illetve megismételi sikert aratott darabokat; karikás frigyos: a családandár, lengyel józsef: prenn ferenc hányatott élete, nagy lajos: új vendég érkezett, gerge ly sándor: vitézek és hősök, rideg sándor: sámson, valamint tűzpróba című darabjait. áprilisban előadják john reed: viva villa című regényének rádióváltozatát. a tanácsköztársaság művészeti tevékenységéről zenés összeállítás is készült. bemutatják az operaházát a tanácsköztársaság idején, „a forradalom muzsikusa”, címmel reinitz bétára emlékeznek, s a tanácsköztársaság születésnapján 90 perces műsort adnak baráti rádiók közreműködésével.

a televízióban az évfordulóhoz kapcsolódva rendszeresen kerülnek a képernyőre dokumentum-sorozatok, veterán portrék, visszaemlékezések, irodalmi összeállítások. a párt megalakulásának évfordulója alkalmából november 23-án közvetítik az mazzp központi bizottsága ünnepi ülésének részleteit. főként ez időszakban született művek feldolgozásával gábor andor estét rendeznek. a kisz megalakulásának 50. évfordulóján a kisz központi bizottságának ünnepi üléséről adnak közvetítést, s „vagyunk az ifjú gárda”, címmel színes, érdekes összeállítást. a századunk című adás rendkívül izgalmasan, érdekesítően követi nyomon a tanácsköztársaság eseményeit.

1. folyt. kb. /
3. 10/gy

- 8 -

1005
1005
1005

dokumentumfilmet vetítenek vörös őrség címmel, s a fáklya-vivők újabb száma is megemlékezik erről az időszakról. a „magyar tudomány nagy öregjei”, sorozatban a tanácsköztársaság idején közéleti munkásságát vállalt tudósok portréját rajzolják meg.

az ifjúság számára készül, ugyanakkor a felnőttek érdeklődésére is számít a bors című kalandos, romantikus filmsorozat, amelyet 6 részben vetítenek, vasárnapi ismétlésekkel. a tv is feléleltetja lengyel józsef prenn ferenc-ét és a visegrádi-utca című műből is készít egy háromrészes sorozatot. az említettek mellett még számos drámai művet, több új tv-játékot is sugároznak a jövő év első felében, s ezek témája az 1918-19-es eseményekhez fűződik. /mti/

bb. 15. falusi „anonymusok”,

a vid-fm/tné/ká/gy/la

1968. november 16.

„névtelen”, falusi emberek jegyzik, írják a baranyai termelészövetkezetek történetét. ezekben az években ünneplik ugyan is a megye közös gazdasági fennállásuk 10., sőt tisztelettel a 15., vagy 20. évfordulóját. a jubiláló szövetkezeti gazdák azzal kívánják emlékeztetésé tenni az évfordulót, hogy papírra vetik a község gazdaság történetét, megörökítik az elmúlt évek, évtizedek hosszú és eredményes harcát, munkásságát. feljegyzik a régi eseményeket, összegyűjtik a korabeli dokumentumokat és könyvalakban kiadják. jelenleg mintegy tíz szövetkezet történetét írják meg a falusi „anonymusok”, emlékeztetve önmaguknak és tanulsággul az utódoknak.

a tsz-krónikák nagy segítséget nyújtanak majd azoknak a kutatóknak, történészeknek, akik a magyar szövetkezeti mozgalom fejlődését tanulmányozzák. az első nyomtatásban megjelent termelészövetkezeti „történelemkönyv”, -et az egyik legjobban működő baranyai gazdaság, a 4 400 holdas ujpetréi petőfi tsz adta ki. /mti/

8. 15/gy

- 9 -

1005
1005
1005

bb. 13. tájékoztató az 1968-69-es tanévi középiskolai tanulmányi versenyekről

i vt/gk/sr/gy/la

1968. november 16.

a művelődésügyi miniszter - az érdeelt szaktárcákkal és a központ bizottságával egyetértésben - meghirdette az 1968-69. tanévre az országos középiskolai tanulmányi versenyt, valamint az arany daniel matematikai versenyt.

az országos középiskolai tanulmányi versenyen harmadik és negyedik osztályos tanulók vehetnek részt, s egy diák legfeljebb két tantárgyban indulhat. a verseny tantárgyai a következők: magyar nyelv és irodalom, történelem, orosz nyelv, angol nyelv, matematika, fizika, földrajz, kémia, biológia, továbbá könyvvitel csak a közgazdasági szakközépiskolák és a technikumok tanulói részére.

magyar nyelv és irodalomból, történelemből, földrajzból és orosz nyelvből a verseny három-, matematikából, fizikából, kémiából, biológiából, könyvviteleből és angol nyelvből kétfordulás.

a verseny győzteseit valamennyi tárgyban, illetve csoportban egy 2 000 forintos első, egy 1 000 forintos második és egy 500 forintos harmadik díjjal jutalmazzák. a további kiemelkedő teljesítményű tanulók könyvjuttatást, illetve dicséret oklevelet kapnak.

az arany daniel matematikai versenyt - az eddigi gyakorlatnak megfelelően - a bolyai jános matematikai társulat bonyolítja le.

a középiskolai tanulmányi versenyekkel kapcsolatos részletes tudnivalókat a művelődésügyi közlöny november 15-i száma tartalmazza./mti/

..

8.20/gy

- 10 -

1041Dm
1041Dm

bb. 14. debrecenben tervezik az erfurti elektronika házát

a vid-kz/mné/ká/gy/la

1968. november 16.

a tesco közvetítésével a debreceni tervező vállalat szakemberei kaptak megbízást arra, hogy elkészítsék a 30 emeletes erfurti elektronika háza terveit. a 100 méter magas épület a 190 000 lakosú város központjában helyezkedik majd el. a debreceniaknek a megrendelő kívánságára olyan épületet kell tervezniük, amely a város jellegzetessége, szimbóluma lesz. a tervezők helyszínen tanulmányozták a város történetét, szokásait, hagyományait, hogy a kívánságokat messzemenően figyelembe vegyék./mti/

..

bb. 16. régészeti leletek mérk község határában

vid-fm/gg/ká/gy/la

1968. november 16.

tereprendezés közben kő-, vas- és keltakori település nyomaira, s e korokból származó leletekre bukkantak mérk határában. többek között obszidián pengék, festékrögök, kőkori és vaskori edények kerültek felszínre. a régészek megállapítása szerint a mérk határában lévő homokdombokon már évezredekkel ezelőtti lakott települések voltak. a leletek a nyíregyházi múzeumba kerültek./mti/

..

bb. 17. ötezer holdra elegendő újfajta rizsvetőmag

vid-cs/tné/ká/gy/la

1968. november 16.

a szarvasi nemesítésű káka-203 és káka-162 új rizsfajták iránt élénk az érdeklődés, mivel rendszeresen bő termést adnak, üveges, telt-szeműek. a szarvasi állami gazdaságban - ahol évek óta nagy területen termesztik ezeket az új rizsfajtákat - megkezdték a vetőmag tisztítását, fémzárólasát. az új termés csirázóképessége kiváló. vetőmagként 70 vagonnyit értékesítenek, amelyből az állami gazdaságok és a tsz-ek ötezer holdat vehetnek be a tavasszal. a szarvasi állami gazdaság ezenkívül több mint 200 vagon rizst ad közfogyasztásra is. a jövő tavasszal 400 holdon új rizstelepeket létesítenek, s így összesen 2 400 holdon termesztik a keresett és jól jövedelmező vizigabonát./mti/

..

8.25/gy

- 11 -

1041Dm
1041Dm

bb. 18. kődfelkészítő gép

vid-cs/tné/ká/gy/la

1968. november 16.

Érdekes kísérleti műhelyt rendeztek be a tolna megyei növényvédő állomás fűcánkerti telepén. a megyei növényvédő állomás szakemberei, a méh növényvédelmi szolgálatának irányításával, a jelenleg ismert külföldi gyártmányoknál nagyobb teljesítményű, s a mezőgazdasági repülőgépeket sok esetben helyettesítő kődfelkészítő gépet szerkesztettek. négy ilyen gép mintapéldányát készítik el, s új technológiai eljárásokat dolgoznak ki a hirtelen és tömegesen fellépő növényi rovarkártevők hatatóságát, az eddigénél jóval olcsóbb irtására. ha a kísérlet sikerül, a gépeket a tavasszal már „bevetik”, a gabona levéltetvek ellen, sőt erdővédelemre is felhasználják majd a csarebogarak rajzásakor. /mti/

..

bb. 19. emlékőrségek, ünnepi gyűlések, veterán találkozó a kmp fél százados jubileuma tiszteletére szolnok megyében

vid-fm/gg/ká/gy/la

1968. november 16.

a kommunisták magyarországi pártja megalakulásának 50. évfordulójáról a forradalmi rendezvények egész sorával emlékeznek meg szolnok megyében. a megyei pártbizottság ünnepi ülést tart, amelyen részt vesznek a párt alapítói, régi harcosai és a tömegszervezetek vezetői. az ünnepi esemény résztvevőit kiszíri fiatalok és utörök köszöntik. karcagon, mezőtúron, jászberényben, turkevén a fiatalok emlékőrséget állnak a kommunista mozgalom eseményeinek színhelyén levő emlékműveknél. a közös ünnepi kiszíri taggyűlésekre, utörök csapatgyűlésekre meghívják a párt veteránjait és műsorral köszöntik az alapítókat. kunszentmártonban, tiszafüreden, szolnokon kiállításokon, előadásokon ismertetik azokat a dokumentumokat, amelyeket a helytörténészek gyűjtöttek össze. szolnokon, a kiszíri, a városi tanács és a rádió-stúdió közösen rendezi meg a „hősök unokája”, című ifjúsági vetélkedőt. a tit rendezésében a megye hat városában előadásokat tartanak a kommunista mozgalom történetéről. /mti/

..

bb. 20. a szövetkezeti kereskedelem és a tsz-ek hasznos együttműködése baranyában

a vid-cs/tné/ká/gy/la

1968. november 16.

a baranyai méh ujszerű közgazdasági eszközökkel segítette az idén a termelőszövetkezeteket az aszály okozta károk elhárításában.

/folyt. köv./
0.35/gy

- 12 -

bb. 20. / a szövetkezeti ... 1. folyt./ gy

előnyös szerződéseket kötött a gazdaságokkal a primőrtermesztés fejlesztésére, amelyhez saját tőkéjével és szaktanácsadással járult hozzá. az akció hatására a föld feletti kertészeti terület a múlt évihez képest háromszorosára nőtt. az intenzíven művelő földes kertek minden holdja 300-400 ezer forint értékű árut adott az idén. a méh vetőmagot becsátott a tsz-ek rendelkezésére, másodvetésre, így újabb 200 hold zöldség termését sikerült lekötni a városellátás javítására. hasonló műszerekkel biztosította a méh, hogy a 140 ezer lakosú pécs és a városhoz tartozó ipari területek az idén sem szűkültek zöldség- és gyümölcsfélékben. zöldségből eddig 250 vagonnyit vásároltak fel, illetve értékesítettek, ami keréken 70 vagonnal haladja túl a múlt évi forgalmat. gyümölcsből kétszer annyi jutott a fogyasztóknak, mint a múlt évben. a méh ujszerű közgazdasági eszközei beváltak, ezért a jövőben még szélesebb körben alkalmazzák a különböző gazdasági üztönzőket. /mti/

..

bb. 21. gyümölcsládák használt bányafából

a vid-kz/tné/ká/gy/la

1968. november 16.

az oroszországi szénbányák dolgozói termelik jelenleg legolcsóbban az országban a szén. minden fillért „megfognak”, az eddig többségében tüzelőanyagként értékesített, használt bányafát is kamatoztatják: mintegy 40 százalékból gyümölcsládákat készítenek. számításaik szerint évente 4 000 - 5 000 ládát adnak piacra, s ezzel nemcsak faanyag gazdálkodásukat javítják, de a mezőgazdaság csomagolóanyaghiányát is csökkentik. /mti/

..

bb. 22. javítóműhelyből „hajógyár”,

a vid-kz/tné/ká/gy/la

1968. november 16.

hajóépítő üzemé fejlődött az északmagyarországi vízügyi igazgatóság tiszalöki javítóműhelye. az országos ár- és belvízvédelmi központ rendelkezésére két különleges kiképzésű, speciális felszerelésű kompot gyártottak az idén.

/folyt. köv./
0.40/gy

- 13 -

10/12
B2

bb. 22. / javítóműhelyből... folyt./ gy

nagyobb árvek idején a védelmi munkákban használják majd azokat. a kompokat vízuton - a tiszán és a dunán - vontatták budapesti telephelyükre, elkészült az újabb „mestermunkája”, a 19 férőhelyes kényelmes lakóhajó is. a tiszai délborsodi szakaszának szabályozását és partbiztosítását végző dolgozók kényelmét szolgálja majd, még a tiszai jegesedése előtt rendelkezési helyére kerül./mti/

bb. 23. új műtrágya - melléktermékből

b vid-cs/mné/ká/gy/la

1968. november 16.

az összetett műtrágyagyártás melléktermékeként keletkező mészsárlérom hasznosításának módjait vizsgálja a péti nitrogénművek megbízásából a veszprémi nehézipari kutató intézet. a mészsárlérom gyorsan ható, de alacsony - minőségsze 15,5 százalékos - nitrogén tartalmu anyag, a mezőgazdaság korlátozott mennyiségben csak fejtrágyázásra tudja felhasználni. műtrágyagyártásunk rohamos fejlődése következtében viszont hamarosan a szükségesnél lényegesen többet rendelkezünk belőle. a péti nitrogénművek ezért adott megbízást új hasznosítási módszerek kialakítására. a kutatók eddig két eljárást bocsátottak az ipar rendelkezésére. az egyiket a mészsárlérom „szabályos”, nitrogénműtrágyává alakítható át. a másik eljárással - 46 százalékos nitrogéntartalmu karbamiddal - kettős sóvá kötik a mészsárléromot. az így kapott különlegesen nagyhatású műtrágya kiválóan hasznosítható a mezőgazdaság valamennyi területén./mti/

bb. 24. fitotron a szegedi fűvészkertben

vid-cs/mné/ká/gy/la

1968. november 16.

a szegedi józsef attila tudományegyetem világhírű botanikus kertjében nagyszabású korszerűsítési és fejlesztési munkák kezdődtek. többek között hozzáfogtak egy olyan légkondicionáló berendezéssel ellátott klimaház építéséhez, ahol megfelelő körülményeket tudnak teremteni a növények tudományos vizsgálatához. a fitotron néven ismert különleges üvegházban program szerint szabályozható a hőmérséklet, a fény- és a páratartalom, sőt irányítani tudják a széndioxid-koncentrációt és a levegőmozgást is. az új létesítmény szomszédságában akváriumot és herbáriumot rendeznek be./mti/

3.50/gy

- 14 -

bb. 27. időjárás jelentés

tr/e

1968. november 16.

a meteorológiai intézet jelenti november 16-án, szombaton délben:

további enyhülés

európa északi és északkeleti részeiről tovább folytatódik a hideg, sarkvidéki eredetű levegő áramlása nyugat felé. ennek következtében közép- és nyugat-európában a hőmérséklet napi középértékei általában tegnap még fagypont alatt maradtak. ugyanakkor dél-európa felől nedves, meleg légtömegek áramlanak észak felé. a két különböző fajta levegő találkozásánál sok helyen borult, csapadékos időjárás alakult ki. a kárpát-medence európa legcsapadékosabb területe lett és a melegebb légtömegek beáramlása a havazást sok helyen esővé alakította.

hazánkban pénteken borult idő volt, országszerte egész napon át hullott az eső, havaseső, hó. a lehullott csapadék mennyisége ma reggel 7 óráig általában 9 és 16 milliméter között volt. hét órakor a kékestetőn 36, galyatetőn 40 centiméter hóvastagságot mértek. a hőmérséklet napközben általában 0-5 fokig emelkedett. szombat hajnalra északon 0- minusz 2, délen minusz 1- plusz 3 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt tovább folytatódott a tulnyomóan felhős, csapadékos időjárás. a hőmérséklet 11 órára nyugaton 0-5, keleten 5-10 fokig emelkedett.

budapesten pénteken a hőmérséklet napi középértéke 1.3 fok volt, 3.7 fokkal a lacsonyabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 4 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, gyengén süllyed.

várható időjárás vasárnap estig: jobbra borult, párás idő, sokfelé esővel. mérsékelt, időnként élénk keleti, délkeleti szél. a hőmérséklet tovább emelkedik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0-5, legmagasabb nappali hőmérséklet északnyugaton 3-7, délkeleten 7-12 fok között.

a duna vizállása budapestnél 167 centiméter. /mti/

13.08/e

- 15 -

1310
Bec-Dij
Pro

bb. 25. jelentős lépés a magasfokú gyorsírók képzésére - új tankönyv készült a beszédirás alapjainak elsajátítására

i vt/lk/sr/gy/la

1968. november 16.

a munkahelyek igényei ugrásszerűen megnöttek az adminisztratív dolgozók iránt. ebben jelentősen közrejátszott az új gazdasági mechanizmus bevezetése is, mind több helyen keresnek olyan gyorsírókat, gyorsírókat, akik önállóan dolgoznak, kellő gyorsasággal és hibátlanul, nemcsak mechanikus munkára alkalmasak, hanem jártasak egyéb feladatok elvégzésében, iratkezelésben, jegyzőkönyvvezetésben is. ezzel kapcsolatban nyilatkozott az mti munkatársának laborfaisi gyuláné, a művelődésügyi minisztérium szakoktatási főosztálya közgazdasági csoportjának vezetője.

elmondta, hogy a munkahelyek említett jogos igényeit - a tapasztalatok szerint - messzemenően kielégítik a közgazdasági szakközépiskolák gép- gyorsíró általános ügyviteli, valamint gép- gyorsíró idegen nyelvi osztályai. a négyéves képzés nyomán olyan sokoldalúan felkészült munkaerőket bocsátanak ki az iskolák, akik középiskolai szintű általános műveltséggel is rendelkeznek. a végzettségük érettségi bizonyítványában azt is feltüntetik, hogy: „középfokú jegyzőkönyvvezető gyorsíró és gépiró,„ - az érettségien a tanulóknak olyan feladatsort kell megoldaniuk, amely nagyon tervszerű, színvonalas felkészítő munkát igényel, de éppen ez a biztosítéka, annak, hogy a fiatalok munkahelyükön helyt tudjanak állni:

- a gyorsírásból legalább 200, gépirásból pedig legalább 80 szótagos percenkénti sebesség eléréséhez és a jegyzőkönyvvezetés elsajátításához azonban nemcsak tervszerű tanári munka, hanem megfelelő tankönyvek, segédkönyvek is szükségesek. a fenti típusú osztályok számára az elmúlt években - az iskolareform szellemében - egymás után jelentek meg gyorsírási, gépirási tankönyvek és gyakorlókönyvek. az athe-naeum nyomda illetékeseinek ígérete szerint 1969 januárjában lát napvilágot a gyorsírás 4. című új tankönyv, amelyet szakmai körökben nagy érdeklődéssel várnak. ez a közgazdasági szakközépiskolák 4. osztályos diákjainak készült. első része a beszédirás alapjait tartalmazza. / az eddigi beszédirás-könyvek inkább csak egyes kiemelkedő tehetségű tanulók vagy felnőttek használatára szolgáltak./

/folyt. köv./

13.13/e

- 16 -

1320
1345-Dug B20

bb. 25. / jelentős lépés... 1. folyt./ gy

a tananyag feldolgozása biztosítja az érettségi sebességi követelmény elérését és egyúttal megalapozza a felkészülést magasabb fokra, annak ellenére, hogy a könyv iskolai tömegoktatás céljára készült, lehetővé teszi azoknak a tehetséges fiataloknak kiválasztását, akik később magas fokú gyorsírók lehetnek. ez segítheti a magasfokú gyorsírók utánpótlását is, ami évek óta megoldásra váró probléma.

a tankönyv második része a jegyzőkönyvvezetés elméletét és gyakorlatát tárgyalja, bőséges gyakorló anyaggal. a szerzőket gondos mérlegelés után kérte fel a művelődésügyi minisztérium és a tankönyvkiadó vállalat. királdiné soltész mária didaktikai tudását, tanári és szaktelevezetői tapasztalatait, nagy istván parlamenti gyorsírói tudását, újságírói tapasztalatait dolgozta fel a mintegy 300 oldal terjedelmű tankönyvben. már készült a három részből álló gyakorló könyv is. a beszédirási gyakorlatokat és a rövidítés-gyűjteményt dr. barabási lászló, a gyorsíró és gépiró versenybizottság titkára, volt parlamenti gyorsíró készítte, a jegyzőkönyvvezetési gyakorlatokat ádámné dr. pécsi anna iskolai igazgató és dr. nagy o. kázmér, a gyorsírószövetség alelnöke állította össze - fejezték be a tájékoztatást./mti/

bb. 26. újabb kedvező lehetőségek a magyar-országi gazdasági-műszaki együttműködésre - dr. bíró józsef nyilatkozata

i sz/tr/le/gy/bs

1968. november 16.

dr. bíró józsef külkereskedelmi miniszter szombaton hazakerkezett bécsből, ahol gazdasági és műszaki együttműködésre vonatkozó államközi megállapodást írt alá otto mitterer kereskedelmi és iparügyi miniszterrel. a szerződésről és más országokkal már korábban létrejött hasonló megállapodásokról a miniszter a következő nyilatkozatot adta az mti munkatársának:

- a termelő vállalatok, a műszaki kutatással és fejlesztéssel foglalkozó intézmények közötti együttműködés a nemzetközi gazdasági kapcsolatok fejlesztésének egyik jelentős hatásos formája.

/folyt. köv./
13.13/e

- 17 -

1325
1345-Dug B20

ezért arra törekedünk, hogy megfelelő államközi kereteket biztosítsunk a magyar és a külföldi vállalatok, intézmények együttműködéséhez, a szerződésekkel egyúttal lehetővé kívánjuk tenni, hogy az együttműködésből származó áruszállítások a nemzetközi áruforgalomban minél kevesebb kűttéssel, zavartalanul bonyolódhassanak. partnereink jelentős része szintén magáévá tette ezt a célt és így az utóbbi években egy sor európai nem szocialista országgal is létrehoztunk gazdasági-ipari-műszaki kooperációs megállapodást. Ilyen megállapodást kötöttünk 1965-ben Olaszországgal, 1967-ben a belga-luxemburgi gazdasági unióval, az idén hollandiával és most ausztriával. További hasonló megállapodásokat előkészítettünk más országok, így például Anglia és Svédország esetében a kereskedelmi megállapodásban jut érvényre a feleknek a készsége, hogy elősegítse és megkönnyítse a vállalatok nemzetközi méretű ipari, gazdasági kooperációját.

az ausztriához fűződő gazdasági kapcsolatainkról a miniszter a következőket mondta:

- a gazdasági élet különböző területein számottevően fejlődtek kapcsolataink. az utóbbi években bővült az árucseréforgalom, szélesedett a kölcsönösen szállított áruk köre. az árucseréforgalom fejlődése azonban nem érte el az objektív feltételek szabta határokat, maradtak kihasználatlan lehetőségek. ezt jelzi az is, hogy Magyarország külkereskedelmi forgalma a nyugat-európai országokkal 1961 és 1967 között gyorsabban növekedett, mint a szomszédos ausztriával, noha a szomszédságból, a földrajzi adottságokból származó előnyök az átlagosnál erőteljesebb ütemű fejlődést indokoltak volna. ilyen még sok kihasználatlan tartalékot kínáló lehetőségnek tekinthető a gazdasági ipari kooperáció, bár ezen a téren kezdeti eredmények tapasztalhatók. létrejött néhány - mindkét ország számára igen előnyös - kooperáció. ezek közül megemlíthetem a villamosenergia-cserévre vonatkozó megállapodást, továbbá az erőművi berendezések harmadik országba irányuló szállításában létrejövő együttműködést. számos, eredményesnek ígérkező további tárgyalás kezdődött.

1. folyt. köv./

13.25/e

- 18 -

13³⁰
1350
Dy

sokra értékeljük az osztrák steyr művek és a magyar ikarus, illetve vörös csillag traktorgyár között kibontakozó együttműködést az autóbuszok és traktorok gyártásában. az östereichische stickstoff werke és az illetékes magyar vállalatok képviselői a közelmúltban parafáltak és így várhatóan rövidesen aláírják egy együttműködési megállapodást; ennek alapján osztrák és magyar üzemek közösen gyártanak majd poliakrilonitril műszálát olyan technológiai megosztással, amely mindkét fél részére világpiaci méretekben is gazdaságos mennyiségek kibocsátását teszi lehetővé. a most aláírt gazdasági-műszaki együttműködési megállapodástól azt várjuk, hogy további ösztönzést ad mindkét ország vállalatainak újabb, kölcsönösen előnyös együttműködési lehetőségek kiaknázásához.

- ausztriával a lig egy éve írtuk alá az 1972 végéig érvényes hosszú lejáratú kereskedelmi szerződést. bár még korai lenne az első év eredményeit értékelni, máris megállapítható, hogy a megállapodás érvénybe lépése óta az árucseréforgalom kedvezően alakul. a múlt év hasonló időszakához mérten az év első kilenc hónapjában növekedett az ausztriába irányuló magyar kivitel és az onnan származó behozatal is. a kivitel emelkedésénél közrejátszott, hogy ausztria a legutóbbi tárgyalásokon kereskedelem-politikai vonatkozásban pozitív lépéseket tett a magyar export liberálisabb kezelése érdekében. kapcsolataink további széleskörű fejlesztésére kölcsönösen megvannak a lehetőségek. kihasználásuknak azonban előfeltétele, hogy ausztria további könnyítéseket tegyen az odairányuló magyar export fokozása érdekében, s egyben ez az alapja a mi osztrák importunk növelésének is. /mtl/

bb. 28. 317 nyereményautó a keddi gépkocsi-betétkönyv sorsolásán

k kf/tm/le/gy/os

1968. november 16.

az országos takarékpénztár november 19-én budapesten, a sportfogadási és lottóigazgatóság münnich ferenc utcai székházában rendezi a gépkocsi nyereménybetétkönyvek 30. sorsolását. a vidéki nyereményeket délelőtt 11 órai, a fővárosiakat délután 17 órai kezdettel sorsolják.

1. folyt. köv./
13.30/e

- 19 -

13³⁰
1405
Dy

bb. 28. / 317 nyereményautó.... folyt./ gy

a húzáson ezuttal 317 gépkocsi talál gazdára, így az eddig kisorsolt 4 905 autóval együtt 5 222-re emelkedik a betétkönyvvel nyert személygépkocsik száma. ezuttal nagy az autók választéka: 103 wartburg, 78 moszkvics, 75 trabant, 29 skoda, 13 renault, 9 simca, 5 fiat, 2 zastawa, 2 ford, és 1 dkw kocsi van a nyereményautók között.

a sorsoláson a július 31-ig váltott, s október 31-én még érvényben volt gépkocsi nyereménybetétkönyvek vesznek részt.
/mti/

bb. 29. kedvezményes vállalás^{a/} díjak ruhatisztító ktsz-nél

t sz/tm/10/gy/bs

1968. november 16.

gerő árpád, a ruhatisztító ktsz elnöke szombaton a magyar sajtó házában tartott tájékoztatón bejelentette, a szövetség egy hónapos időtartamra kedvezményes vállalási díjakat vezet be különböző ruhaneműk tisztításánál. például egységesen 10 forintért vállalja a pulóverek, kardigánok, szövet szoknyák tisztítását. felére csökkentették a pléd-tisztítás díját, míg a női ruháknál 30 százalékos árkedvezményt adnak.

a szövetség, amelynek budapesten mintegy 100 fiókjá van, s ez évben 50 millió forintos forgalmat bonyolít le, 20 millió forintos költséggel fejleszti üzemeit. a vasgyár utcai telepen rövidesen olyan „mosó utcát”, avatnak, ahol óránként 4 mázsa ruha halad át. Üzembe helyeznek óránként 6 mázsa teljesítményű vasaló-kalandert is. hatvan fiókban bevezették az egynapos expressz tisztítást, amelyért 50 százalékos felárat kérnek.
/mti/

13.40/gy

- 20 -

B50
Hof
Dij

bb. 31. leleplezték kun béla mellszobrát

t fe/hné/e sr bs

1968. november 16.

a kommunisták magyarországi pártja megalakulásának 50. évfordulója alkalmából szombaton a belügyminisztérium bűszörményi uti tiszthelyettesképző iskolája a magyar és a nemzetközi kommunista mozgalom kiemelkedő alakjának, kun bélának nevét vette fel.

a névadó Ünnepségen részt vett kun béla özvegye, borbándi jános, az mszmp kb osztályvezetője, a belügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa, dr.tóth jános, a 12. kerületi pártbizottság első titkára, takács jeno, a 12. kerületi tanács vb elnöke, posch gyula, a mom vezérigazgatója.

a himnusz elhangzása után benkei andrás belügyminiszter mondott ünnepi beszédet:

- a belügyminisztérium tiszthelyettesképző iskoláját érte az a megtiszteltetés, hogy az intézetet kun béla róla, az első magyar proletárdiktatura kiemelkedő egyéniségéről nevezzük el. kun bélának nagy szerepe volt abban, hogy 1918 november 24-én megalakult a kommunisták magyarországi pártja, amely mozgósította a munkásokat, a dolgozó tömegeket a szocialista forradalom kivívására, a proletárdiktatura megteremtésére.

a belügyminiszter beszéde további részében kun béla forradalmi életútjáról, a magyar tanácsköztársaság megteremtéséért a párt élén folytatott küzdeleméről szólt, majd így folytatta:

- a magyar szocialista munkáspárt folytatója és végrehajtója a kommunisták magyarországi pártja által elindított forradalmi harcnak. pártunk politikája helyes, a tömegek támogatják, s a marxizmus-leninizmus útmutatásai alapján oldjuk meg a szocialista fejlődéssel járó újabb és nagyobb követelményeket.

- ez a feladata a kun béla tiszthelyettesképző iskolának is. neveljen jó rendőröket, karhatalmistákat, határőröket, kommunista embereket. mutassanak példát, járjanak élen az oktató-nevelő munkában. erre kötelezi önöket - az iskola parancsnokait, az oktató-nevelőtörzs minden tagját - kun béla egész élete.
/folyt.köv./
13.43/e

- 21 -

B50
Hof
Dij

bb. 31. /Leleplezték...folyt./e

a beszéd elhangzása után az iskola udvarán leleplezték kun béla mellszobrát, kiss istván szobrászművész alkotását. az ünnepségen megjelent állami, párt- és társadalmi vezetők koszorút helyeztek el a szobor talapzatára.

suga jános, a mom pártbizottságának titkára mondott beszédet az Üzem pártbizottsága nevében és átnyújtotta az iskolának ajándékozott csapatzászlót, amelyre az első szalagot kun béláné kötötte fel. az iskolát ért megtiszteltetésért winker jános rendőrtábornok, az intézet parancsnoka mondott köszönetet. a névadó ünnepség az internacionálé hangjaival ért véget. /mti/

...

bb. 32. „válogatott dokumentumok a baranyai-pécsi munkásmozgalom történetéhez: 1869-1918,„ címmel megjelent az első kötet a megye száz éves munkásmozgalomának történetéről

b vid-fm/mné/e ká bs

1968. november 16.

az mszmp baranya megyei bizottsága szombaton fogadáson látta vendégül azokat a helytörténészeket, tudományos kutatókat, akik a száz éves baranyai munkásmozgalom dokumentumainak összegyűjtésével és közreadásával emlékeznek meg a kmp megalakulásáról. a kiadványsorozat első kötete „válogatott dokumentumok a baranyai-pécsi munkásmozgalom történetéhez: 1869-1918,„ címmel a mta dunántúli tudományos intézetének szerkesztésében, kétezres példányszámban szombaton került ki a pécsi szikra nyomdából. a 34 ív terjedelmű munka mintegy 300 dokumentummal és 40 illusztrációval szemlélteti a pécsi-baranyai munkásegyleti, szakszervezeti és munkáspárti szervezkedést, a bányászok, építők, kerámia- és vasmunkások, agrárproletárok és más társadalmi rétegek életét, küzdelmeit a kapitalizmus kibontakozásától kezdve egészen az 1. világháborút követő szerb megszállásig: november 14-ig. a gyűjtemény zárófejezete többek között a pécsi 6-os ezred felkelésének, az 1. világháború legnagyobb szabású szervezett katonalázadásának és következményeinek fényképekkel illusztrált levéltári anyagát tartalmazza.

a soronkövetkező két kötetben az 1918-1944 közötti évek, illetve az 1945 utáni időszak munkásmozgalmi dokumentumait dolgozzák fel. /mti/

13.50/e

...
- 22 -

1400
1405 B. B.

bb. 30. husz százalékkal növekszik a magyar-román választékcsereforgalom - a román belkereskedelmi miniszter nyilatkozata

t kf/kf/1e/gy/bs

1968. november 16.

ion patan miniszter vezetésével - szurdi istván belkereskedelmi miniszter meghívására - néhány napig román belkereskedelmi delegáció tartózkodott hazánkban. a magyar kereskedelmi munkáját tanulmányozták, meglátogattak több kereskedelmi vállalatot és vendéglátóüzemet, tárgyaltak a belkereskedelmi minisztérium vezetőivel.

a küldöttség elutazása előtt ion patan belkereskedelmi miniszter nyilatkozott az mti munkatársának. elmondta egyebek között, hogy a látogatás a két ország kereskedelme közötti kapcsolat fejlesztésének hasznos állomása volt. részükre különösen a fejlett magyar élelmiszerkereskedelmi szervezete, működése adott jól hasznosítható tapasztalatokat. meg is állapodtak, hogy rövidesen kereskedelmi szakembereket küldenek a csemegebólt hálozat munkájának tanulmányozására. hasonlóan nagyra értékeli a küldöttség a magyar nagykereskedelmi vállalatok működését, s a meglátogatott budapesti vegyipari nagykereskedelmi vállalat raktárainak magasfoku gépesítését.

- látogatásunk során - hangsúlyozta a miniszter - lehetőségeket láttunk az együttműködés fejlesztésére, a két ország áruellátását javító módszerek közös kialakítására, elterjesztésére. egyebek között megállapodtunk abban, hogy a jövőben áruházaink rendszeresen megismertetik a hazai közönséggel egymás fogyasztási cikkeit, mégpedig ugynevezett áruházi hetek keretében. tervezzük azt is, hogy egy-egy áruházban román illetve magyar osztályt létesítsünk, ahol kizárólag egymás cikkeit árusítjuk. az eddig kihasználatlan lehetőségek közé tartozik a kereskedelmi berendezések és felszerelések közvetlen cseréje, s a két ország belkereskedelmi kutatóintézeteinek szorosabb együttműködése különböző témákban. az elképzeléseket egyébként decemberben a magyar-román belkereskedelmi munkacsoport budapesti ülésén konkretizáljuk.

végül a miniszter elmondta, hogy a személyes tapasztalatok alapján, a lehetőségeket figyelembe véve bővítik az áruellátást javító, a választékot szélesítő közvetlen árucsereforgalmat. megállapodtak abban - s erről előzetes jegyzőkönyv is készült -, hogy jövőre mintegy 20 százalékkal növelik a magyar-román belkereskedelmi választékcseré volumenét. az erről szóló megállapodást 1969. első negyedében bukarestben írják alá. /mti/

13.55/gy

...
- 23 -

1400
1405 B. B.

bb. 34. végetért a semmelweis ünnepi hét

t ms/gg/e sr bs

1968. november 16.

Szombaton a magyar tudományos akadémián az onkológusok és az anaesthesiológusok tanácskozással befejeződött a magyar orvostudomány idei nagy seregszemléje, a semmelweis ünnepi hét. Az onkológusok a radioaktív izotópoknak a rák felismerésében és gyógyításában történő alkalmazásáról tanácskoztak, az érzéstelenítés és az újraélesztés szakemberei pedig az újraélesztés közben bekövetkező kórházi ártalmak megelőzéséről tárgyaltak.

Dr. Zoltán Imre professzor, az ünnepi hét rendezőbizottságának elnöke a magyar távirati iroda munkatársának elmondta, hogy ezen a héten 15 orvostudományi társaság tartott kongresszust csaknem másfélezer hazai és külföldi szakember részvételével. Több mint hétszáz előadás hangzott el.

- az ilyen nemzetközi összejöveteleknek - mondta a professzor - társadalmi és tudományos szempontból egyaránt nagy a jelentőségük. A kongresszusokon általában a mérleg a társadalmi oldal irányában szokott eltolódni, hiszen a tudósok tudományos publikációkból és kapcsolataik révén egyébként is tudomást szereznek szakmájuk fejlődéséről, a legújabb eredményekről. Ezuttal azonban, amint ezt a külföldi résztvevők nyilatkozatai is mutatják, igen magas volt a tanácskozások szakmai-tudományos színvonala. Ez jellemezte mind a 15 kongresszust, mégis a résztvevők nagy száma és a megvitatott témák elsőrendű aktualitása indokolta, hogy kiemeljük az onkológusok tanácskozásait a rák elméleti és gyakorlati kérdéseiről, a nőorvosokét, akik a szülészet-nőgyógyászati megelőzés kérdését és a gyermekorvosokkal együtt a szülés előtti és utáni védelem problémáit vitatták meg, a sebészekét, akik a műtéti fertőzések megelőzését tüzték napirendre, valamint az orvostörténelmi társaság ülését, amelynek fő témája a semmelweis és virchow megelőlést viselte.

- az ünnepi eseménysorozat azért is jelentős a magyar orvostudomány számára, mert nagyszámu régi ismerősünkön kívül, akik újra eljöttek hozzánk, sok neves külföldi tudós ezuttal első ízben keresett fel bennünket. Ez a személyes kapcsolatok további gazdagodását jelenti, márpedig az orvostudományban a személyes kapcsolatok rendkívül fontosak, hiszen rájuk épül az együttműködés, amely a résztvevők mindegyikének haszonnal jár, elősegíti az orvostudomány és az orvosi munka színvonalának további emelését. /mti/

...-

- 24 -

14.20/gy

1425
1432

bb. 35. magyar-szovjet kulturális és tudományos együttműködési egyezményt írtak alá

t bc/hné/sr/gy/bs

1968. november 16.

A. A. Gromiko, a Szovjetunió külügyminisztere, szombaton a Külügyminisztérium disz-téri vendégházában megbeszélést folytatott Ilku Pál művelődésügyi miniszterrel és Péter János külügyminiszterrel.

A tárgyalást követően a magyar népköztársaság kormánya és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége kormánya közötti kulturális és tudományos együttműködési egyezményt írtak alá. Az egyezmény a két ország kulturális és tudományos együttműködési formáinak további szélesítését, elmélyítését és tökéletesítését irányozza elő.

Az egyezményt a magyar népköztársaság kormánya nevében Ilku Pál művelődésügyi miniszter, a Szovjetunió kormánya nevében A. A. Gromiko külügyminiszter írta alá.

Az aláírásnál jelen volt Péter János külügyminiszter, dr. Szabó Zoltán egészségügyi miniszter, Óvári Miklós, az MSZMP KB tudományos, közoktatási és kulturális osztályának vezetője, dr. Rusznyák István, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Barcs Sándor, a magyar távirati iroda vezérigazgatója, a magyar újságírók országos szövetségének elnöke, dr. Mihályfi Ernő, a magyar-szovjet baráti társaság elnöke, Tömpe István, a magyar rádió- és televízió elnöke, dr. Rosta Endre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, valamint Szipka József, a magyar népköztársaság moszkvai nagykövete.

Szovjet részről jelen volt F. J. Tyitov, a Szovjetunió budapesti nagykövete, N. M. Lunykov és V. M. Falin, a Szovjetunió külügyminisztériuma kollégiumának tagjai, S. T. Asztavin és F. F. Molocskov, a Szovjet külügyminisztérium osztályvezetői.

/folyt. köv./

14.20/e

- 25 -

1435
1432

bb. 35. / magyar-szovjet.... 1. folyt./ gy

Ilku pál az aláírásakor mondott beszédében rámutatott:

- a két ország kulturális és tudományos kapcsolatai erőteljesen fejlődnek, s ezzel elégedettek vagyunk, ugyanakkor azt is tudjuk, hogy még további lehetőségeink vannak kapcsolataink bővítésére. pártjaink, kormányaink között teljes az egység a legfontosabb kérdésekben, s ez tette lehetővé az új egyezmény megkötését is. kialakulásához mindkét országban jelentősen hozzájárultak a tudomány és a kultúra munkásai, amikor az eddigi együttműködés idején is új lehetőségeket tártak fel, új formákat valószínűsítettek meg. a most aláírt egyezmény alapján arra törekszünk, hogy az új lehetőségeket is a két nép barátságának, tudományos és kulturális kapcsolatainak további elmélyítésére használjuk fel.

a.a. gromiko beszédében hangsúlyozta:

- a központi bizottságunk, kormányunk és köztársaságaink nagy jelentőséget tulajdonít a kulturális kapcsolatoknak a testvéri magyarországgal és a többi testvéri szocialista országgal. úgy véljük: bár jelentős eredményeket értünk el a kulturális kapcsolatok fejlesztésében a magyar népköztársasággal és a többi szocialista országgal, még újabb lehetőségekkel rendelkezünk, amelyekkel kapcsolatainkat még gazdagabbá, sokrétűbbé tehetjük. meggyőződésünk, hogy a most aláírt egyezmény, amely a kulturális együttműködés terén az alapvető tevékenységi irányvonalat jelöli meg, megfelel ezeknek a feladatoknak. napjainkban a kultúra fogalom tartalma egyre gazdagabbá válik, távlatai a tudományával együtt egyre tágulnak. ennek megfelelően gazdagabbakká, sokrétűbbekké kell, hogy váljanak a kulturális kapcsolatok is. kulturális kapcsolataink hivatottak arra is, hogy hozzájáruljanak az országaink, pártjaink, népeink közötti barátság további elmélyítéséhez, szélesítéséhez.

x x x x

Lidia dmitrijevna gromiko szombaton ellátogatott az egyesült izzólámpa és villamossági gyárba, ahol megtekintett több üzemeget és szociális létesítményt./mti/

14.30/szb

- 26 -

M²¹
Bo

bb. 33. forgalomkorlátozás a 20. kerületben

tm/1e/gy/bs

1968. november 16.

a fővárosi tanács vb ut, közmű és mélyépítési főosztálya és a bmf budapesti rendőrfőkapitányság közlekedésrendészete értesíti a gépjárművezetőket, hogy a 20. kerület haraszti ut tájkép utca és ócsai ut közötti szakaszát utfelújítás miatt a pest felé irányuló forgalomtól november 18-án lezárja, a forgalmat a 20. kerület tájkép utca-hunyadi utca - marx károly ut utvonásra irányítják át. dunaharaszti irányában a járműforgalom változatlan./mti/

..

bb. 36. mufont telepítenek a börzsönybe

vid-cs/tné/ká/gy/bs

1968. november 16.

a magyar vadászok országos szövetségének pest megyei választmánya szombaton tartotta küldött-közgyűlését, amelyen részt vett dr. vallus pál, a mavesz elnöke is. a beszámolóból kitűnt, hogy pest megye hasznos vadállományának értéke jelenleg megközelíti a 40 millió forintot. évente 500 szarvas, 600 őz, 25 ezer nyúl, 23 ezer fácán és 720 vaddisznó kerül a 98 vadászterületre. a szörms és szárnyas ragadozókból átlagosan 30 ezret pusztítanak el. a távlati fejlesztési tervben szerepel a börzsöny hegység szarvasállományának minőségi javítása, továbbá a mufont telepítése. a szakemberek szerint a börzsönyi erdőrengeteg kiválóan alkalmas az igénytelen vad meghonosítására. ugyanakkor célul tűzték a fogoly- és fácánállomány erőteljes fejlesztését. a telepítés, illetve vérfelújítás érdekében gödöllőn megkezdtek a szirtifogoly tenyésztési kísérleteit./mti/

..

bb. 41. angyal sándor,

j/sr/gy/bs

1968. november 16.

a fővárosi operettszínház jászay-díjas művésze szombaton elhunyt. temetéséről később történik gondoskodás./mti/

..

14.47/e

- 27 -

14.47/e
Bo
15.32

bb. 37. elkészült a „paprika-mérleg”,

vid-cs/tné/ká/gy/bs

1968. november 16.

a szegedi paprikafeldolgozó vállalatnál elkészítették az idei termés végső mérlegét. a tájegység 3 300 hold paprikás területéről 3 300 vagonnyi termést takarítottak be. a 40 mázsás átlag az utóbbi évtized legjobb termését jelzi. a vidék termelési győztese a kiskundorozsmai józsef attila tsz, ahol 200 hold átlagában 75 mázsa piros paprikacsövet szedtek le és adták át a feldolgozó iparnak. az utóbbi hetek csapadékos időjárása miatt megnőtt a gyár szárítási gondja. ezért a szegedi járás négy „paprikás falujában”, rőszkén, üllésen, mórahalmán és szőregen újabb szárító üzemeket építettek, amelyek egy-egy körzet termését készítik elő a közvetlen feldolgozásra. /mti/

bb. 38. szegedi egyetemek jubileumi emlékülése

vid-fm/mné/ká/gy/bs

1968. november 16.

az mszmp csongrád megyei bizottságának marxizmus-leninizmus esti egyeteme, a szegedi józsef attila tudományegyetem tudományos szocializmus-tanszéke, a szegedi orvostudományi egyetem, valamint a szegedi tanárképző főiskola tudományos szocializmus-szakcsoportjai együttesen emlékeztek meg a kmp megalakulásának 50. évfordulójáról. a jubileumi emlékülésen dr. mérei gyula egyetemi tanár, a történettudományok doktora „az 1918. évi magyar forradalom és a polgári pártok”, címmel, dr. ördögh piroska adjunktus pedig „a kmp megalakulásának félévszázados évfordulója”, címmel tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást. /mti/

bb. 42. elhunyt dr. szold endre

i ms/j/sr/gy/bs

1968. november 16.

dr. szold endre urológus főorvos, az orvostudományok kandidátusa 71 éves korában elhunyt. szold endre két évtizeden át volt az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezete urológus szakcsoportjának főtíkája. temetéséről később intézkednek. /mti/

14.52/e

- 28 -

14.08
15.02

bb. 39. elhunyt dr. gazdapusztai gyula

vid-fm/mné/ká/gy/bs

1968. november 16.

dr. gazdapusztai gyula kandidátus, a szegedi józsef attila tudományegyetem ókortörténeti és régészeti tanszékének tanszékvezető docense 37 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt.

dr. gazdapusztai gyula diplomájának megszerzése után 1955-től 1958-ig a hódmezővásárhelyi tornyai jános múzeumban dolgozott. 1958-1962. között a leningrádi ermitage-ban folytatta aspiránsi tanulmányait. ezt követően a debreceni déri múzeumnak volt rövid ideig tudományos főmunkatársa, majd a szegedi egyetemen oktatott.

dr. gazdapusztai gyulát a szegedi józsef attila tudományegyetem saját halottjának tekinti. temetéséről később intézkednek. /mti/

bb. 40. „a kmp az irodalomban”, - könyvkiállítás, író-olvasó találkozó komlón

vid-fm/mné/ká/gy/bs

1968. november 16.

a mecseki bányász kulturális hetek újabb eseményeként „a kmp az irodalomban”, címmel szombaton könyvkiállítás nyílt és ehhez kapcsolódóan író-olvasó találkozót rendeztek komlón, a zrinyi művelődési házban.

a kommunisták ötvenéves magyarországi pártjáról a következő napokban számos más eseményen emlékeznek meg a mecseki szénmedence dolgozói: november 23-án a pécs-vasasi bányásztelepülésen koszorúzási ünnepséget rendeznek, 24-én „a párt ötven éves harca”, címmel pécsen nyílik kiállítás, 27-én a kommunisták harcaira emlékeztető filmek vetítésével ünnepi filmhét kezdődik komlón. a bányaüzemekben munkásmozgalmi témájú szellemi vetélkedőt rendeznek, a bányászveteránok fiatalokkal találkoznak, a művészeti együttesek „fáklyavivők”, címmel adnak ünnepi műsort. a „vörös ujság”, megjelenésének 50. évfordulója alkalmából december elsején a komlói „május 1.” művelődési házban sajtótörténeti kiállítás nyílik. /mti/

15.00/szb

- 29 -

14.08
15.02

bb 43. közlekedési balesetek

t fe/j-ju sr bs

1968. november 16.

mezőcsát és tiszakeszi közötti úton szabálytalanul vezette személygépkocsiját dr. molnár páál 35 éves állatorvos, tiszakeszi lakos és összeütközött egy vele szembenjövő tehergépkocsival. dr. molnár páál a helyszínen meghalt, a személygépkocsi utasa súlyosan megsérült. a rendőrség a műszaki szakértők bevonásával vizsgálatot indított. ostffyasszonyfa községben a helyi termelőszövetkezet kétfogatu lovaskocsiját hajtotta szabó jános 64 éves tsz tag- a lovak megvadultak, elragadták a kocsit, amely egy kilométerkönek ütközött. szabó jános leesett a kocsiról a kerekek alá került és a helyszínen meghalt. /mti/

--

bb 44. új iskola nagykanizsán

vid-fm/mné-ju ká bs

1968. november 16.

nagykanizsa új városrészében, elkészült a második oktatási intézmény: egy 12 tantermes általános iskola, - 400 személyes étteremmel és konyhával, valamint tornateremmel.

az új iskolát szombaton ujjvári sándor, a zala megyei tanács vb. elnöke adta át ünnepélyesen horváth vilmos igazgatónak. /mti/

--

bb 45. ellopta a váróteremben alvó utas pénzét

vid-fm/mné--ju ká bs

1968

leskó ernő 21 éves büntetett előéletű budapesti segédmunkás a miskolci gőmőri-pályaudvaron italozott, s hogy itálra pénze legyen, pulóverét is eladta. amikor pénze elfogyott, a váróteremben alvó egyik utashoz lépett és annak zsebéből száztíz forintot vett ki. el akarta vinni az utas táskáját is, de a váróteremben tartzkodók észrevették és átadták a rendőrségnek.

a miskolci járásbíróság leskó ernőt tulajdon elleni büntetért nyolc hónapi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

--

15.30/ju

-30-

15.30/2

bb 46. utcát neveztek el, márványtáblát avattak dr. münnich ferenc emlékére

t hl/gg/-s sr bs

1968. november 16.

az egy évvel ezelőtt elhunyt dr. münnich ferencről, a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő harcosáról utcát neveztek el, s emlékére márványtáblát helyeztek el a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága. az emléktáblát amely - a névadóról elnevezett utca - volt nádor utca 2. számú épület falát díszíti, szombaton ünnepélyes külsőségek között avatták fel. a megemlékezésen részt vettek a münnich család tagjai, a budapesti párt és társadalmi szervek vezetői, ott volt a munkásmozgalom sok régi harcosa, az v. kerületi hivatalok és intézmények küldöttsége.

a himnusz hangjai után a munkáskórus forradalmi dala hangzott, majd - keres emil színművész szaválata után - sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke mondott beszédet.

- münnich ferenc neve egyet jelent a kommunista harcos fogalmával - mondotta - munkássága a nép hű fiának életét példázza. a szabadság és az emberek iránti szeretete már ifju korában elvezette őt a forradalmárok soraiba. mindenütt ott volt, ahol a nép ügyét védelmezni kellett. szinte nem volt Európának olyan forradalmi mozgalma, amelyben ne vett volna részt. az elsők között állt csatásorba 1936-ban is, amikor a szövetkezett európai fasizmus a spanyol nép szabadságára tört. különböző beosztásokban - többek között mint a 11. nemzetközi dandár parancsnoka - vett részt a forradalmi harcokban.

- ismerte őt, becsülte és tisztelte egész népünk; példaképünknek tartották mindazok, akik tanulni voltak emberszeretetének, kommunista jellemének, példás életének. mi, akik kortársai voltunk, halála után is példaképünknek tekintjük őt. emlékét megőrzi a most felavatott emléktábla, hirdeti majd szocialista építésünk minden mai és holnapi eredménye.

ezután a munkás gyászinduló hangjai közben a budapesti szervezetek képviselői elhelyezték a megemlékezés koszorúit. az mszmp budapesti bizottsága és a fővárosi tanács képviselőiben németh károly, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a budapesti pártbizottság első titkára és sarlós istván, a fővárosi tanács vb elnöke; a hazafias népfront részéről bodonyi pálné, a budapesti népfront- bizottság titkára és dr. maros mária, az v. kerületi népfront- bizottság elnöke koszorúzott; a kisz képviselőiben somogyi imre, a budapesti bizottság első titkára és ágoston györgy, az v. kerületi bizottság titkára; az mszmp v. kerületi bizottsága és a tanács részéről fekete károly, a kerületi pártbizottság első titkára és csehek ferencné, a tanács vb elnöke helyezte el a megemlékezés virágait;

/ folyt. köv. /
15.50/-s

15.30/2

- 31 -

bb 46./ utcát neveztek el... 1. folyt./-s

a magyar partizán szövetség részéről gábor istván főtitkár és gyáros lászló nyugalmazott nagykövet, a belügyminisztérium képviselőiben benkei andrás miniszter és anda jános, a minisztérium pártbizottságának titkára koszoruzta meg az emléktáblát.

a megemlékezés az internacionálé hangjaival ért véget./mti/

bb 47. szobor avatás kecskeméten

vid/fm/mné/-s ká bs 1968. november 16.

ujabb szép köztéri szoborral gazdagodott a 600 éves kecskemét. a vidék mezőgazdasági kultúráját szimbolizáló „leányalak gyümölcskosárral, című szoborkompozíciót - kalló viktor alkotását - a megyeszékhely főterén, az aranyhomok szálloda előtti díszparkban helyezték el és szombaton avatták fel./mti/

bb 50. erdösi józsefet választották meg az mszmp bács-kiskun megyei bizottsága első titkárának

vid-fm/mné/-s ká bs 1968. november 16.

az mszmp bács-kiskun megyei bizottsága ülést tartott, amelyen résztvett nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára is. az ülésen erdösi józsefet választották meg a megyei pártbizottság első titkárává. a személyi változásra dr. molnár frigyest, a megyei pártbizottság volt első titkárának a szövetség elnökévé történt megválasztása következtében került sor.

erdösi józsef 1955 óta vesz részt a megyei pártvezetésben; 1959-ben titkárává választotta a megyei pártbizottság, s azóta ezt a funkciót töltötte be./mti/

15.50/szb

-32-

1639

bb 48. a szovjet mezőgazdaság fejlődésének új szakaszáról nyilatkozik v.v. mackevics mezőgazdasági miniszter

t jf/lk-ju ie bs

1968. november 16.

ismeretes, hogy az szkp központi bizottsága októberi ülésén határozatot fogadott el mezőgazdasági kérdésekről. az mti munkatársa ezzel kapcsolatban megkérdezte a hazánkban tartzkodó v.v. mackevics, a szovjetunió mezőgazdasági miniszterét: milyen főbb tényezők határozzák meg a szovjet mezőgazdaság fejlődésének irányát?

- az szkp kb októberi plenumán megvizsgálta az 1965. márciusi és az 1966 májusi központi bizottsági ülésen, valamint a xxiii. pártkongresszuson a mezőgazdasággal kapcsolatban hozott határozatok végrehajtásának menetét. a kérdések részletes feltárása annál is jelentősebb, mert a szovjetunió mezőgazdasága fejlődésének új, belterjesség irányába ható időszakához érkezett. korábban a termelés növelését főképpen a vetésterületek bővítésével és az állatállomány számszerű gyarapításával igyekeztünk elérni, most ellenben a legfontosabb a hektáronkénti termésmennyiség és az állattenyésztési hozamok növelése. a határozatnak megfelelően nagyobb gondot kell fordítani a termények minőségének javítására, valamint a termelési költségek csökkentésére is.

- korábban úgy tartottuk, hogy a gépesítésre és a kemizálásra fordított beruházások a mezőgazdaság belterjességének leglényegesebb statisztikai meghatározói. ujabban egy további tényező, a melloráció, azaz a talajtermékenység javítása is előtérbe került. így tehát a gazdaságok fokozottabb belterjesítéséhez három tényező szükséges. az első a földnek, mint a legfontosabb termeléseszköznek, nagyobb megbecsülése, termelőképességének növelése. a másik a kémiai szerek alkalmazásának kiterjesztése. a termelés fejlesztésének harmadik sarkpontja: a gépesítés elveinek jobb gyümölcsösztetése. ebben a témakörben az eddiginél fontosabb szerepet kap a mezőgazdasági gépgyártás.

- a szovjetunió nagy területein a termelés koncentrálása, illetve a szakosítás kínál olyan perspektívát, amelyre a mezőgazdaságunk biztonságga építhet. a plenum határozatai pedig minden féltettel megadnak a szovjetunió mezőgazdasága előtt álló új feladatok megoldásához - mondotta befejezésül v.v. mackevics, /mti/

16.00/-s

- 33 -

1639

bb 49. vasárnap az átlag fölé emelkedik a hőmérséklet

tz/j/-s ie bs 1968. november 16.

európa időjárásai tekintetben két részre szakadt a hét végén, mégpedig nagyjából a pireneusok, az alpok és a kárpátok vonala mentén. ebben a zónában pénteken is, szombaton is erősen csapadékos volt az időjárás, a csapadék azonban szombaton többnyire már eső formájában hullott le. ettől a vonaltól északra egésznapos fagy uralkodott, viszont a földközi-tenger térségében 20-22 fokot is mértek, sőt mallorca szigetén 24 fokig emelkedett a hőmérséklet.

házánkban pénteken átlagosan 5-15 milliméter csapadék hullott, de kékestetőről 16 millimétert jelentettek. szombaton reggel voltak még az országban kisebb területek, amelyeket összefüggő hótakaró borított. a nyugati megyékben például a hóréteg vastagsága 3-7 centiméter között váltakozott, de volt néhány centiméteres hó budapesten és a fővárostól északra fekvő területen, továbbá baranyában, zemplénben és a nyírségben is. a tiszántul teljesen hómentes volt, másutt pedig csak hófoltok akadtak.

természetesen másképp alakult a helyzet a hegyvidékeken. szombaton reggel még a szabadsághegyen is 9 centiméteres hó volt, kékestetőt pedig 36, galyatetőt meg éppenséggel 40 centiméteres hótakaró fedte. a fokozatos felmelegedés azonban hamarosan érezte hatását, úgyhogy még a mátrai hónak is megvannak számlálva a napjai, minőségi romlását nem is említve.

egyébként szombaton elég nagy eltérések voltak az ország különböző részeinek hőmérséklete között. sopron és szombathely környékén például déleln is fagypontra állt a higanyszál a hőmérőben, békéscsabán viszont egészen 10 fokig emelkedett. a fővárosban ugyanakkor 4 fok volt.

az előjelek szerint vasárnap is jobbára borult, párás lesz az idő, sokfelé esővel. a mérsékelt keleti-délkeleti szél időnkint megélnkül. a hőmérséklet tovább emelkedik és éjszaka sem lesz hidegebb 0-5 foknál, vasárnap napközben pedig északnyugaton 3-7, délkeleten 7-12 fok közötti minimumokra számíthatunk. budapesten a nappali csúcstarték sokévi átlaga vasárnap 6,5 fok körül lenne, de ha az időjárás alakulásának irányzata nem változik meg, ezt a szintet a hőmérséklet a valóságban meg fogja haladni./mti/

16.10/-s

--

-34 -

Al 16.10.1968

bb 51. elutazott az unido ügyvezető igazgatója

sl/gg/-s ie bs 1968. november 16.

szombat délután elutazott hazánkából ibrahim helmi abdelrahman, az ensz iparfejlesztési szervezete, az unido ügyvezető igazgatója, aki néhánynapos budapesti látogatása alkalmával az unido és a magyar intézmények együttműködéséről tárgyalt. a megbeszélések célja a fejlődő országok iparosításának segítése.

elutazása előtt a következőket mondotta az mti munkatársának:

- örülök, hogy több magyar állami vezetővel - dr. ajtai miklós miniszterelnökhelyettesével, nagy józsefné könnyűipari miniszterrel, házi vencel és szita jános miniszterhelyettesekkel - alkalom volt eszmecserét folytatni együttműködésünk elmélyítéséről.

- az unido fiatal szervezet, a múlt év elején kezdte meg tevékenységét, s legfontosabb célja, hogy a fejlődő országok iparosítását segítse. magyarország azok közé a ma még nem nagyszámú országok közé tartozik, ahol megalakult az unido nemzeti bizottsága. ez a bizottság egyengeti a nemzetközi szervezet és a magyar intézmények együttműködésének útját. a most zárult megbeszéléseken újabb elképzelések születtek a kapcsolatok erősítésére. a magyar iparnak egész sor ágazatban kitűnő szakmai tapasztalatai vannak, amelyeket a fejlődő országok jól hasznosíthatnak. elsősorban az alumíniumiparra, a gyógyszeriparra és a híradástechnikára, ezen belül főleg az elektronikai iparra gondolok. örvendetes módon magyarország számottevő kereskedelmi-gazdasági kapcsolatokat épített ki a fejlődő országokkal. ez egymagában is segítség, s további támogatást jelent, hogy az unido magyar nemzeti bizottsága közreműködik szakértők kiválasztásában, akik a magyar ipar tapasztalatait átadhatják az arra rászoruló országoknak. eredményeket várunk a magyar szakemberek és a fejlődő országok szakembereinek egyre gyakoribb közvetlen kapcsolataitól. megállapodás történt például arról, hogy 1969-ben budapesten rendezik az unido gyógyszeripari tanácskozását./mti/

--

16.10/ju

-35-

Al 17.10.1968

bb 52. román képzőművészeti kiállítás az ernst muzeumban

rné-ju sr bs

1968. november 16.

szombaton nyílt meg az ernst muzeumban a magyar-román kulturális munkaterv alapján rendezett képzőművészeti kiállítás, melyet három - a xxxiv. velencei biennálén részt vett - román művész 70 alkotásából rendezett a kulturális kapcsolatok intézete. virgil almasanu festőművész, ovidiu maitec szobrászművész és octav griborescu grafikusművész a velencei biennálén kiállított műveivel mutatkozik be a magyar fővárosban. a megnyitón megjelent közönséget kiállító román művészek nevében ovidiu maitec szobrászművész üdvözölte. a képzőművészeti tárlatot december 8-ig tekinteti meg a közönség. /mti/

--

bb 54. elhunytberger mária

k pr/tr-ju sr bs

1968. november 16.

a párt- és munkásmozgalom régi harcosa. a szocialista hazáért érdemrenddel kitüntetett berger mária bucsuztatása kedden 10 óra 30-kor lesz a x. kerületi új köztemetőben.

magyar szocialista munkáspárt
xiv. kerületi bizottsága.

/mti/

--

bb 55. földgázfűtés a téli építkezéseken

vid kz/tné-ju ká bs

1968. november 16.

a borsod megyei építőipari vállalat 1500 lakás építését téliestette miskolcon, ózdon, tiszaszederkényben és kazincbarcikán. a téli munka zavarta lanságát 12 gőztermelő kazán, mintegy 30 hőlégfúvó és más, idejében készenlétre helyezett berendezés biztosítja. miskolcon, tiszaszederkényben és kazincbarcikán az idén először földgázzal fűtenek a félig kész lakásokban. ugyancsak az idén először alkalmaznak ilyen célra hordozható propán-bután gáztüzhelyeket is. /mti/

--

16.20/-s

- 36 -

le

bb 53. a korán érkezett télies idő akadályozza a betakarítást

ö vid-cs/tné-ju ká bs

1968. november 16.

a hét közepén váratlanul beköszöntött télies időjárás az ország különböző vidékein még betakarításra váró cukorrépat, kukoricát, takarmányfélét talált, de jónéhány vidéken a zömmel már terven felüli vetést is megzavarta. a hétvégi jelentések szerint a kisalföldön sikerült időben földbe tenni az őszigabonafélék magját, a vetések mindenütt szépen kikeltek, jól megerősödve kerülnek a télbe. a tájegység legfontosabb ipari növényét, a cukorrépat az időváltás előtt sikerült betakarítani a kukoricát azonban mintegy 5000-6000 holdon még kint találta a hó.

a borsod megyei mezőket csaknem mindenütt összefüggő hótakaró borítja. egyes északibb fekvésű területeken jócskán van még töretlen kukorica, és a kukoricaszár silózását sem tudták mindenütt befejezni. a tsz-ek minden erőit a még kint lévő, termények betakarítására csoportosították át. a cukorrépat most ekékkel forgatják ki a földből, s helyben fejtik, majd vontatókkal szállítják a színek alá, vagy az átvevő helyekre.

fejér megyében a kukoricatermés 90 százaléka már feledélt alatt van. a még kint lévő körülbelül ezer hold kukoricatermés töréséhez - ahogy az időjárás engedi - teljes gépi- és munkaerő kapacitással látnak majd hozzá a szövetkezeti gazdaságok. a kukoricatermő terület 70 százalékáról a szarát is levágták, kupacokba rakták, vagy már besilózták. megyszerte jól fejlődnek a zsenge vetések is. a sokhelyütt már felszabadult vetőbrigádok traktorait az ősziszántásra irányították át, így ezt a munkát szombaton a gépek ezrei végezték a mezőkön. /mti/

--

bb 57. megemlékezés a görög kommunista párt megalakításának 50. évfordulójáról

vid fm/gg-ju bs

1968. november 16.

szombaton pécssett az új-mecsekaljai ságvári művelődési házban ünnepségen emlékeztek meg a görög kommunista párt megalakításának 50. évfordulójáról. az ünnepi beszédet görög népi táncokból, dalokból, forradalmi jelenetekből összeállított műsor követte. /mti/

--

16.20/ju

le 17.2

-37-

bb 56. Irodalmi tanácskozás Lengyel

vid-fm/mné-ju ká

1968. november 16.

a tolna megyei lengyel községben a falusi fiatalok részvételével pénteken és szombaton tanácskozást rendezett a kisközponti bizottsága és a magyar írók szövetsége. a tanácskozáson dr. simka istván, a termelészövetkezetek országos tanácsának titkára a mezőgazdaság átalakulásának elvi kérdéseiről, dr. fekete józsef, a kisközponti bizottsága parasztfiúsági osztályának vezetője a mezőgazdaságban dolgozó fiatalok helyzetéről, simon istván költő, a kortárs című folyóirat főszerkesztője pedig a falusi ifjúság és az irodalom kapcsolatáról tartott előadást. /mti/

--

bb 58. 46. heti lottó nyeresemény jegyzék

lk-ju 10 la

1968. november 16.

a 46. játékhetre beérkezett 5.943.203 lottószelevény. öt találatot egy fogadó ért el, nyereseménye - az illeték levonása után 1.782.961 forint. négy találatot 100 fogadó ért el, nyereseményösszeg 17.830 forint. három találatot 4.079 fogadó ért el, a nyereseményösszeg egyenként 437 forint. a kéttalálatos szelevények száma 110.672, ezekre a nyereseményösszeg egyenként 20 forint. /mti/

--

bb 60. időjárásjelentés

gk szb la

1968 november 16.

a meteorológiai intézet jelelti 1968. november 16-án, szombaton 19 órakor:

további enyhülés

várható időjárás vasárnap estig: jobbára borult, párás idő, sokfelé esővel. mérsékelt, időnként északkeleti, délkeleti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap északnyugaton 3-7, délkeleten 7-12 fok között. /mti/

--

18.35/szb

-38-

de 10 s

bb 59. elutazott budapestről v.v. mackevics, a szovjetunió mezőgazdasági minisztere

gk szb la

1968. november

v.v. mackevics, a szovjetunió mezőgazdasági minisztere, aki családjával dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter meghívására tett baráti látogatása során egy hetet töltött hazánkban, szombaton elutazott budapestről. a vendégeket a ferihegyi repülőtéren dr. dimény imre és felesége bucsuztatta. ott volt kazareczki kálmán és dr. gergely istván miniszterhelyettes továbbá sz.sz. szatucsin, a szovjet nagykövetség tanácsosa.

a szovjetunió mezőgazdasági miniszterét fogadta losonczi pál, az elnöki tanács elnöke, találkozott fehér lajossal, a kormány elnökhelyettesével és hasznos eszmecserét folytatott a minisztérium vezetőivel. ellátogatott a magyar tudományos akadémia martonvásári kutató intézetébe, a babilnai állami gazdaságba és a budapesti sasad termelészövetkezetbe is. /mti/

--

bb 61. jubilál a jászberényi palotási jános zeneiskola

vid-fm/mné szb ká

1968 november 16.

a jászság legnagyobb zenei intézménye, a jászberényi palotási jános zeneiskola most ünnepli alapításának tizéves jubileumát. a híres jászsági zenetudós nevét viselő intézményben 410 növendék tanul. az intézet tanárai a jelenlegi tanévben tiz községben szerveztek zenetanfolyamokat, s ellátják az énekzene-tagozatos iskolák, továbbképző tanfolyamok szakfelügyeletét is.

szombaton az intézet népes növendékgárdája jubileumi diszhangversenyt rendezett a lehel klubban. vasárnap iskolatörténeti kiállítás nyílik, amely bemutatja az elmúlt évtized zeneoktatásának fejlődését. /mti/

--

-39-

de 20 s

bb 62. indiai művészek budapesten

t pr/tr szb sr

1968 november 16.

szombaton a magyar Néphadsereg központi klubjában bemutatkozott a magyar-indiai kulturális munkaterv alapján hazánkban vendégszerelő indiai művészegyüttes. a táncsoportból és két zenei együttesből álló társulat hazánkat megelőzően Bulgáriában és Jugoszláviában turnézott. a táncsoport vezetője suddhenra narayan singh, akit 1963-ban az indiai tánc-, zene- és drámai akadémia díjával tüntettek ki. az egyik hangszeres csoport az észak-indiai zenét képviseli, a „karnatak” zenei együttes pedig dél-india klasszikus zenéjéből adott ízelítőt.
/mti/

bb 63. japán pedagógus küldöttség érkezett hazánkba

gk-ju la

1968. november 16.

szombaton délután hazánkba érkezett a japán pedagógusok szakszervezetének kéttagú küldöttsége, tadao yochimatsu-nak, a szakszervezet elnökségi tagjának vezetésével. a delegáció köthetős tanulmányútja során megismerkedik a magyar szakszervezet tevékenységével, az oktatásügyi rendszerrel és oktatási intézményeket látogat meg.
/mti/

bb 64. közlemény a kgst rádiótechnikai és elektronikai ipari áb üléséről

j-ju ie la

1968. november 16.

a kgst rádiótechnikai és elektronikai ipari állandó bizottsága november 12-16 között budapesten tartotta 12. ülését. az ülésen a bolgár népköztársaság, a csehszlovák szocialista köztársaság, a lengyel népköztársaság, a magyar népköztársaság, a német demokratikus köztársaság, a román szocialista köztársaság és a szovjetunió delegációja vett részt. a jszszk kormánya és a kgst közötti megállapodás értelmében a bizottság ülésén részt vett Jugoszlávia küldöttsége is.

/folyt. köv./

-40-

fr 20²⁰
21²¹

bb 64. /közlemény 1. folyt./-ju

a bizottság kidolgozta a kgst végrehajtó bizottságának határozataiból adódó feladatok megoldására vonatkozó intézkedéseket. az ülésen elfogadták a bizottság 1969. évi munkatervét és megvizsgálták a rádiótechnikai és elektronikai műszaki és tudományos kutatások koordinálási tervét. a bizottság megtárgyalta, hogyan alakul a rádiótechnikai és elektronikai iparágakban a gyártásautomatizálás és a kooperáció és megvitatta az ennek fejlesztésére közelebbről hozott intézkedések megvalósításáról, valamint a műszaki-tudományos kutatások koordinálásáról szóló tájékoztatót.

az állandó bizottság rádiótechnikai és elektronikai ipar több gyártmánytípusára fogadott el szabványosítási és egyesítési ajánlásokat.

az ülés az egyetértés, az őszinte barátság és együttműködés, valamint a kölcsönös megértés szellemében folyt.
/mti/

bb 65. újabb pártküldöttségek budapesten

gk-ju la

1968. november 16.

a kommunista és munkáspártok nemzetközi tanácskozását előkészítő bizottság ülésére budapestre érkezett algéria szocialista élszervezetének, az amerikai egyesült államok kommunista pártja, a bolíviai kommunista párt, a dán kommunista párt, észak-írországi kommunista pártja, a görög kommunista párt, az iri dolgozók pártja, az iráni néppárt, a kanadai kommunista párt, a felszabadulás és a szocializmus pártja /marokkó/, nagy-britannia kommunista pártja, san marino kommunista pártja, a spanyol kommunista párt és a török kommunista párt küldöttsége.
/mti/

fr 20²⁰

-41-

bb 66. david ojsztrah hegedűestje

k ol/lk-ju sr la

1968. november 16.

david ojsztrah a világhírű szovjet hegedűművész szombaton egész estét betöltő műsort adott a zeneakadémia nagyteremben. közreműködött frida bauer zongoraművész, a koncerten felcsendült schubert: a-dur duó-ja, majd elhangzott prokofjev: f-moll. szonáta, tartini-kreisler: g-moll szonátája / az ördögtrilla/, valamint ravel: g-dur szonátája.

a műsort a közönség meg-megújuló tapsal fogadta.

/mti/

bb 67. a franciaországi és belgiumi ellenállási mozgalom magyar résztvevőinek bajtársi találkozója

t vt/gk-ju la

1968. november 16.

bensőséges bajtársi összejövetel volt szombaton este a magyar partizán szövetség székházában. a szövetségnek azok a tagjai találkoztak, akik a második világháború idején franciaországban és belgiumban kapcsolódtak be az ott kibontakozott ellenállási mozgalomba és a francia, illetve belga partizánokkal együtt harcoltak a német fasiszta megszállók ellen.

az egybegyülteket vágó ernő, a magyar partizán szövetség titkára üdvözölte, majd gál jánosné / az ellenállási mozgalomban minke néven ismerték / emlékezett vissza a csaknem negyed évszázaddal ezelőtti lezajlott eseményekre, a francia és belga partizánokkal közösen végrehajtott akciókra. /mti/

-42-

bb 68. elutazott a román belkereskedelmi küldöttség

1 kf/kf-ju ie la

1968. november 16.

szurdi istván belkereskedelmi miniszter és ion patan román belkereskedelmi miniszter előzetes megállapodást írt alá az 1969. évi magyar-román belkereskedelmi választékcseréről és a két minisztérium közötti együttműködésről. a megállapodás szerint egyesek között építőanyagokat, ajtókat, ablakokat, meszet, parkettát, műszőrmét, halkonzervet, szárasztást, kötszert kapunk konfekció-nál ruházati cikkek, műszaki cikkek, pálinka, játék és műanyagáruk ellenében. a baráti szellemű tárgyalásokon a két miniszter az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségeit is megtárgyalta.

a román belkereskedelmi küldöttség ion patan miniszter vezetésével szombaton este elutazott hazánkba. búcsúztatására a nyugati pályaudvaron megjelent szurdi istván, sebes sándor a miniszter első helyettese, keserű jánosné miniszterhelyettes, ott volt dimitru turcus, románia budapesti nagykövete. /mti/

bb 69. hazaérkezett a magyar pártküldöttség varsóból

tm/-s sr la

1968. november 16.

szombaton hazaérkezett varsóból a magyar szocialista munkáspárt küldöttsége, amely biszku bélának, az mszmp politikai bizottsága tagjának, a központi bizottság titkárnak vezetésével részt vett a lengyel testvérpárt v. kongresszusán.

a delegációt a ferihegyi repülőtéren nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, gyenes andrás és tóth mátyás, a kb osztályvezetői fogadták.

az érkezésnél jelen volt bogumil dabrowski, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője. /mti/

- v é g e -

- 43 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1968. november 17.

bb. 1. forradalmi jelvények kiállítása dombóvárrott

vid fm/mné/ká/ll la 1968. november 17.

érdekes kiállítást vándoroltat a forradalmi jubileumok alkalmából a dombóvári járási kisz-bizottság. a fiatalok által éveken át összegyűjtött magyar és külföldi, köztük a vit-találkozókon, a szovjetunióban és más baráti országokban kapott és cserélt ifjúsági, munkás- és békemozgalmi jelvényekből mintegy nyolcszázat mutatnak be falitablókon. láthatók a kiállításon a nagy októberi szocialista forradalom félévszázados jubileumának és a lenin sorozatnak a jelvényei is./mti/

--

bb. 2. monográfia az árpád-korabeli vésztőről

vid fm/lk/ká/ll la 1968. november 17.

a békés megyei vésztő községhez vonatkozó első írásos feljegyzés 1220-ból származik. az árpád-korabeli falu az évszázadok folyamán lassan „bekebelezte”, a környékbeli kis településeket, s ma már több mint 13 000 lakosa van. a nagymultu községről monográfia készül, s ehhez megkezdtek a néprajzi és helytörténeti adatok gyűjtését. a határban értékes régészeti leletekre bukkantak, amelyek a 600-700 évvel ezelőtt itt élt népek életmódjáról tanuskodnak. ezeket szintén ismertetik a kiadványban./mti/

--

S-11r

- 1 -

